

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम सन
२०२३-२४, गतिमान पद्धतीने पाणलोट
विकसीत करण्याबाबत.
निधी वितरण आदेश क्र. ३/२०२३-२४

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: जशिअ-२०२३/प्र.क्र.२२८/जल-७
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : २७ मार्च, २०२४

वाचा:

- १) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक जलसं १०९५/प्र.क्र.२५०/जल-७, दि.३० जानेवारी, १९९६
- २) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक आदर्श २००७/प्र.क्र.१२१/जल-७, दि.३० नोव्हेंबर, २००७
- ३) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: जलसं २००८/प्र.क्र.५६/जल-७, दिनांक ११ एप्रिल, २००८ व दि.१७ एप्रिल, २००८
- ४) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र. गपावि-२०२३/प्र.क्र.१५९/जल-७, दिनांक २५ एप्रिल, २०२३
- ५) शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक ०४.०३.२०२४.

प्रस्तावना :

अपूर्ण पाणलोटांची कामे जलद गतीने पूर्ण करण्याच्या उद्देशाने संदर्भाधीन शासन निर्णय दि.३० नोव्हेंबर, २००७ अन्वये राज्यातील ३५३ तालुक्यात प्रत्येकी किमान १ याप्रमाणे ३५३ पाणलोट गतिमान पद्धतीने पूर्ण करण्याचा धडक कार्यक्रम राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

सदर योजनेतर्गत सन २००७-०८ पासून आजपर्यंत ९३८१ पाणलोट पूर्ण झाले आहेत. संचालक, मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांनी निधी मागणी केल्यानुसार, सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरिता एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत अपूर्ण पाणलोट प्रकल्प गतीमान पद्धतीने पूर्ण करण्यासाठी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०२३-२४ मध्ये एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत गतिमान पद्धतीने पाणलोट पूर्ण करण्यासाठी राज्यस्तरावर रूपये १६००.०० लक्ष निधी (सुधारित तरतूद) अर्थसंकल्पीत करण्यात आला आहे खालील तक्त्यातील स्तंभ-२ मध्ये नमूद नंदुरबार व ठाणे जिल्ह्यातील अपूर्ण पाणलोट पूर्ण करण्याकरिता स्तंभ-५ मध्ये नमूद करण्यात आलेला रु.९४.९५ लक्ष (अक्षरी रूपये चौच्यानव्व लक्ष पंधरा हजार फक्त) इतका निधी, खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून वितरीत करण्यात येत आहे.

अ. क्र.	जिल्हा	मागणीचा दिनांक	निधी मागणीची रक्कम (रु.लाखात)	वितरीत करण्यात येत असलेला निधी (रु.लाखात)
१	२	३	४	५
१	नंदुरबार	०७.०६.२०२३	१३२४.८५	८९.७९
२	ठाणे	१५.०९.२०२३ व १८.१०.२०२३	०४.३६	४.३६
एकूण			१३२९.२९	९४.९५

(रूपये चौच्यानव्व लक्ष पंधरा हजार फक्त)

३. सदर निधी संबंधित जिल्ह्यास वितरीत करण्यासाठी आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत असून, संबंधित जिल्ह्यांचे जिल्हा अधीक्षक कृषी अधिकारी यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात करण्यात येत आहे.

४. या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेल्या उपरोक्त कामांसाठी झालेला खर्च हा “मागणी क्र. झेड एच-५, (०१) (०२) मृद संधारणाच्या उपाययोजनांद्वारे जमिनीचा विकास (कार्यक्रम) ४४०२ २८१४, ५३, मोठी बांधकामे, या लेखाशिर्षाखाली दर्शविण्यात यावा व सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षासाठीच्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर मंजूर केलेला निधी वितरीत करण्यापुर्वी लोकसभा निवडणूक २०२४ च्या आदर्श आचारसंहितेचा भंग होणार नाही याची शहानिशा करून वितरीत करावा आणि ज्या प्रयोजनासाठी वितरीत करण्यात आला आहे, त्याच प्रयोजनासाठी खर्च होईल याची जबाबदारी आयुक्त (कृषि), पुणे यांची राहील. मंजूर केलेल्या निधीतून झालेल्या कामांचा मासिक प्रगती अहवाल न चुकता शासनास सादर करावा. तसेच त्याबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र तात्काळ शासनास सादर करावे.

६. सदरचा निधी संबंधित यंत्रणेस वितरीत करण्यास, सदर दाव्यांची तपासणी व पडताळणी करण्यात आली आहे आणि हे दावे पूर्वी कधीही काढण्यात आले नव्हते, कोषागारात सादर

करण्यात आले नव्हते व त्यांचे प्रदान करण्यात आले नव्हते, याबाबत खातरजमा करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांची राहील.

७. सदर निधी वितरण करताना काही अनियमितता झाल्यास त्यास संबंधित जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी कार्यालय जबाबदार राहील.

८. उपलब्ध करून देण्यात येत असलेला निधी तात्काळ खर्च करण्याबाबतची कार्यवाही करावी.

९. निधी खर्च करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या तसेच नियोजन व वित्त विभागाने निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना व प्रचलित अटी व शर्तीचे व वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.

१०. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे परिपत्रक दिनांक १२ एप्रिल, २०२३, दि.०८ डिसेंबर, २०२३, दिनांक १७ जानेवारी, २०२४, व दि.०४ मार्च, २०२४ अन्वये प्रशासकीय विभागाला दिलेल्या अधिकारास अनुसरून तसेच नियोजन विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.१२९/२४/१४३४, दि.१२/३/२०२४ अन्वये नियोजन विभागाच्या सहमतीने तसेच वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. २२७/२०२४/व्यय-१५, दिनांक १९/३/२०२४ अन्वये वित्त विभागाने दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत असून वित्त विभागाच्या उपरोक्त सर्व परिपत्रकमधील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२४०३२७१६४९३१५०२६ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(देवेंद्र भामरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. सर्व मा.उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. सर्व मा.मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. सर्व मा.विधानसभा/ विधानपरिषद सदस्य, विधान भवन, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

७. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. सर्व विभागीय आयुक्त
९. आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१०. अपर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा, पुणे
११. संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे
१२. अपर आयुक्त, मृद व जलसंधारण विभाग, प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे/नागपूर.
१३. प्रधान मुख्य वनसंरक्षक व महासंचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१४. संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे
१५. संचालक, महाराष्ट्र सुदूर संवेदन केंद्र, नागपूर
१६. सर्व जिल्हाधिकारी.
१७. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी/अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/सर्व प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा
१८. सर्व उपायुक्त (विकास), विभागीय आयुक्त कार्यालय
१९. सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
२०. सर्व अधीक्षक अभियंता, लघु सिंचन (जलसंधारण) मंडळ
२१. संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई
२२. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई
२३. सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, कृषि विभाग.
२४. सर्व मुख्य वनसंरक्षक/सर्व उप वनसरंक्षक
२५. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र राज्य, १ व २, मुंबई व नागपूर
२६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
२७. सर्व मंत्रालयीन विभाग
२८. सर्व सहसचिव/उपसचिव/अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग (खुद)
२९. निवड नस्ती (जल-७)